

tenere oppositum, dicit enim, quod licet ex confessionis revelatione non possit iudex procedere: at si inde oriatur infamia, possit utique; sed magis placet sententia Soti.

DVBIVM XL.

An quando proceditur via inquisitionis, sit infingenda pena integra.

Prima conclusio. Quando proceditur via inquisitionis secundum ius canonicum, non est peccator regulariter tota iuris pena puniendus, sed per iudicis discretionem pena moderanda est secundum personam, & delicti circumstantias. Ratio, quia tunc non est pars, quae compellat iudicem, & ideo benignius debet agere. Item, quia solum est vindicta publica, & non satisfactio privata. Ita habetur expressè cap. inquisitionis, de accusat. & docet Sotus lib. de secreto, memb. 2. quest. 6. dub. 1. in Syluest. inquisitionis, 1. g. ultima. D. Anton. 3. part. 9. cap. 7. §. 6. Anton. Gom. tom. 3. var. resol. cap. 1. num. 51. Nauarr. cap. inter verba, corol. 48. num. 582.

Secunda conclusio. Aliqua tamen sunt delicta, pro quibus eadem, vel ferè eadem pena est infingenda, ac si procederetur via accusationis: vt in homicidio, homicidio, & in aliis, ob quae incurritur irregularitas, vel priuatio beneficii, priuatio quis beneficio, & incurritur irregularitas, siue per viam accusationis, siue inquisitionis procedatur. Patet ex a. cap. inquisitionis. Soto, Syluest. D. Anton. ubi supra. Idem dicitur, quando crimina sunt notoria, & etiam quando reus fatetur crimen: tunc enim pena ordinaria debet puniri. Innocent. cap. qualiter 2. de accusat. Nauarr. & Anton. Gomez ubi supra.

Ultima conclusio. Secundum ius civile, licet procedatur via inquisitionis, si plene probetur crimen, infingitur pena integra, ex l. 2. C. de abolend. Sic plures, quos sequuntur Anton. Gom. & Nauarr. ibi.

DVBIVM XLI.

Que probatio requiratur ad puniendum per viam inquisitionis? Item, que forma, & solemnitas sit seruanda in via inquisitionis.

Quoad primum dico primum, quod quando proceditur contra laicos, vel clericos seculares, in causis grauibus, & ad graues penas, requiritur legitima probatio necessario concludens. l. sciat. C. de probat. Item etiam, quando proceditur contra religiosos in causis grauibus, & de criminibus notabilibus, requiruntur legitima, & exacta probationes, ex cap. licet Heli, de simon.

Secundò, quando proceditur contra seculares in causis leuibus, & modici præiudicii, & quando proceditur contra religiosos ad penas & correctionem, secundum regulam, quae similiter leues sunt, non requiritur legitima probatio, sed sufficit infamia orta ex legitimis præsumptionibus, & indicis. Et potest in similibus casibus procedi de plano sine solemnitate iudicii, cap. reprehensibilis, de appellat. Hæc Syluest. inquisitionis, 1. quest. 10. & inquisitionis, 2. dicto 7. D. Anton. 3. part. tit. 9. cap. 7. §. 7.

Quoad secundum consule Syluest. inquisitionis, 1. quest. 9. & D. Anton. ubi supra, Anton. Gom. tom. 3. cap. 1. num. 50. ubi optime docent formam, & solemnitatem obseruandam.

DVBIVM XLII.

An peccata publica sint necessario publicè puniendia.

In hac conclusione certum est, Prælatos teneri peccata publica publicè corrigere. Ratio, quia tenentur bono communi consulere, & scandalum populi sedare. Patet 1. ad Tim. 5. Peccantem coram omnibus argue, & ex cap. si peccauerit, 2. g. 1. & cap. 1. de panit. & remissis, ita Sotus memb. 2. g. 4. conclus. 1. Nauarr. cap. inter verba, corol. 56. n. 609. & 610. Sed nota Sotum asserere intelligi per publica delicta, notoria notorietate facti. Alia autem (inquit) licet infamia laborent, non sunt continuè publicè corripienda. Sed Nauarr. corol. 62. n. 665. dicit publica ad hunc effectum esse notoria, vel famola, & ratio est, quia quando est infamia delicti, generatur scandalum, cui tenentur Prælati occurrere.

At verò dubium est, an personæ priuatae saltem ex charitate teneantur ad publicam correctionem. Duplex est sententia.

Prima tenet, etiam personas priuatas teneri publicè reprehendere peccantem publicè, & in conspectu populi, vt aliorum scandalo consulantur hac tamen moderatione, quòd si peccatum publicè commissum non est immediatè contra diuinum honorem, non tenentur ad id cum notabili damno: si verò sit immediatè contra diuinum honorem, vt blasphemia, quae grauitè læderet diuinum honorem, vnde adstantes aniam Deum contemnerent: tunc etiam cum graui damno tenentur publicè reprehendere. Hanc asserit Sotus ubi supra, & confirmatur ex Conc. Lateran. sub Leone XI. ubi dicitur, quòd audientes blasphemos, tenentur illos grauitè obiurgare, & iudici seculari, vel Ecclesiastico intra triduum denunciare. Idem docet etiam Sotus lib. 1. de nat. & grat. cap. 22. vers. dicamus, & lib. 2. de iust. quest. 3. artic. 10. vers. hoc tamen.

Alter sententia tenet, non esse peccatum mortale in priuatis non corrigere publicè peccatores, vel blasphemos publicoosium quia aliter scandalo consulere possunt: tunc quia correctio, quae ad commune bonum ordinatur, Prælatorum est, vt docet D. Thom. supra q. 3. art. 3. Hanc tenet latius probans Nauarr. corol. 56. n. 610. docet tamen idem Nauarr. sum. Lat. cap. 12. n. 83. teneri saltem secreta corrigere, licet non esset spes curandæ, sed de hac re late dixi lib. 2. summa, cap. 32. n. 46. & 47.

CAPVT IV.

De reo.

Multa, quae hic dici possent de reo, partim dicta sunt supra cap. 3. de inquisitione, partim lib. 3. summa, cap. 6. & 7. & alia, quae ad appellationem pertinent, tractata sunt hoc eod. lib. 3. cap. 1. ubi late diximus, quando licet reo appellare, & iudici illam admittere, & ad id teneatur; quare solum hic dicenda restant, quae sequuntur.

S V M M A

S V M M A R I V M.

- DVB. I. An reus accusatus possit licitè petere ab accusatore, vt ab accusatione desistat, etiam dato sibi ob hoc pretio.
1. An licitum sit appellare ad superiorem, eo quòd habeat contrariam opinionem, vel quia fauore aliquo ductus differet sententiam, vel mitius puniet.
  2. An reus, contra quem extant legitima probationes, possit torqueri, vt si fatetur, negetur ei appellatio.
  3. An propriam confessum crimen appellare possit.
  4. De tortura rei.
  5. Quid requiratur, vt reus possit in carcerem trudi.
  6. An liceat damnato iuste ad mortem, si possit fugere, non illata vi custodibus, nec effringendo carceres, vel rumpendo vincula, effugere e carceribus? & similiter an alius vinculis iuste, qui nec morte, nec corporali supplicio damnatus sunt, liceat fugere.
  7. An vinculis non damnatus, nec damnandus ad penam sanguinis, vel mutilationis, sed aliam punitionem, aut ad debita solvenda, vel panam pecuniariam, possit licitè fugere.
  8. An liceat reo carceres effringere, vel perforare, vinculaque disrumpere, vt sic effugiat.
  9. An licitum sit consilium vinculis, vt fugiant, vel effringant carceres, vel vincula rumpant, & ad id open præsare.
  10. An Religiosis liceat fugere à carceribus suorum Prælatorum.
  11. An damnatus ad carcerem perpetuam, vel temporalem fugere possit.
  12. An reus damnatus ad mortem, qui potest e carceribus fugere, teneatur ad id, vel possit in carceribus manere.
  13. An reo damnato ad mortem famis, liceat abstinere à cibo.
  14. An licitum sit reo obedire ministris iustitiae, ascendendo locum supplicij, & alia similia faciendo.
  15. An vinculis, qui promittit, vel iurauit se rediturum ad carcerem, teneatur redire.
  16. An condemnatus iuste possit iudici, vel ministris iustitiae resistere, & quid de innocente damnato, tamen iuxta allegata, & probata.
  17. An damnatus ad irremediam liceat fugere.
  18. An damnatus ad exilium, qui bona anni parte latent intra locum à quo exilarunt, peccent mortaliter.

DVBIVM I.

An reus accusatus possit licitè petere ab accusatore, vt ab accusatione desistat, etiam dato sibi ob hoc pretio.

Arij sunt dicendi modi, quidam dicunt accusatorem peccare mortaliter, qui in causa criminali potens legitimas probationes asserere, ab accusatione desistit, quia in reipublicam delinquit, cuius bono expediens est criminum punitione in causa cuiuslibet posse libere desistere, quia ibi tantum intenditur acquisitio iuris ipsius actoris: at iuri suo quicquid renuciare potest. Ita D. Anton. 2. part. 2. cap. 198. §.

Th. Sanchez, Confil. moral. Tom. 11.

Alij absolute dicunt, peccare accusatorem desistentem ab accusatione, & ex consequenti dantem aliquid ei, vt desistat. Ita D. Thom. supra quest. 68. art. 3. corp. & ad 3. Tabien. verbo accusatio, num. 7. & verbo transactio, num. 2. Arnul. verbo accusatio, num. 12.

Hoc etiam dubium late tractant Syluest. verbo accusatio, quest. 11. & Nauarr. cap. 2. §. num. 31. & 32. ubi late tractant, in quibus causis possit desistere.

Sed breuiter, quod ad præsens attinet, sit Prima conclusio. Tunc tantum peccatum est ab accusatione desistere, & ex consequenti hoc petere ab accusatore, quando accusatio erat de crimine reipublice permissio, quod tenebatur accusare. Ratio, quia cum tale crimen probare possit, & accusare teneatur, non potest libere ab accusatione desistere, tenetur enim bono communi consilium. Ita Sotus lib. de sigillo, memb. 2. quest. 5. corol. 5. & lib. 5. de iust. quest. 5. art. 3. ad 3. & sic explicat D. Thomam, idem Sotus memb. 2. quest. 7. sine.

Secunda conclusio. Si accusator accuset in causa propria, tunc absque vlla culpa potest ab accusatione desistere, & reus potest id ab ipso petere, etiam pretio ad id oblato. Ita Sotus ubi supra, & patet ex praxi recepta. Ratio, quia vnicuique liberum est iuri suo cedere, ac propria iniuria remittere; & hoc est pretio estimabile.

Tertia conclusio. Supremus Princeps potest iusta de causa, & modò citra scandalum fiat, vel à principio abolere accusationem, vel impedire accusationem, ne illam prosequatur, siue accusatio sit de iniuria publica, siue de priuata, dummodo alia restituatur damna, v. g. si qui petitur demandus morte, sit valde necessarius Reipublicae: patet, quia talis Princeps potest in lege dispensare, & expedit tunc bono communi, vt dispenset. Ita Sotus d. concl. 5. & Caietan. 2. 2. q. 68. circa art. 3. & vterque addit, hoc non posse iudicem inferiorem nisi iuxta Caietanum ex epikeia, ubi ad Principem non esset recursus.

DVBIVM II.

An licitum sit appellare ad superiorem, eo quòd habeat contrariam opinionem, vel quia fauore aliquo ductus differet sententiam, vel mitius puniet.

Sic prima conclusio. Quando sententia inferioris iudicis dubitatur an sit iusta, vel an sit lata secundum probabiliorem sententiam, licet appellare spe obtinendæ æquioris sententiae. Ratio, quia finis tunc licitus est, & sententia non est clara, nec certum, quòd iusta sit. Ita Sotus lib. 5. de iust. quest. 9. art. 3. vers. sed & circa, & quidam recentiores docti.

Secunda conclusio. Quando reus certò cognoscit iuste esse condemnatum, & secundum probabiliorem sententiam, non licet appellare. Ratio, quia sit iniuria iudici iuste condemnanti, & absque causa eius differret sententia, & reipublice ad quæ maximè spectat puniri delicta. Sotus ibi, dicens esse peccatum suo genere mortale. Corduba quest. 69. & multi iuniores Magistri. Imò talis tenetur restituere omnia damna, Nauarr. ibi, & præfati Magistri. Et quòd sit peccatum mortale appellare

T 2 non

